

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 457/2017-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudov Marianny Mochnáčovej a Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Michaelou Řihákovou Kojtalovou, LL.M., Advokátka kancelária M Kojtalová, s. r. o., Antona Bernoláka 51, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo vlastníť majetok zaručené v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na ochranu majetku zaručené v čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania p o r u š e n é b o l i .

2. Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vec mu v tejto časti v r a c i a na ďalšie konanie.

3. ■■■■■ priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 374,81 € (slovom tristosedemdesiatštyri eur a osemdesiatjeden centov), ktorú je mu Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Michaely Řihákovéj Kojtalovej, LL.M., Advokátka kancelária M Kojtalová, s. r. o., Antona Bernoláka 51, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 457/2017-14 z 20. septembra 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť ■■■■■, ■■■■■ ■■■■■ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 48/2012, v ktorom sťažovateľ vystupoval v procesnom postavení žalovaného, konal Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) o žalobe o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Podľa sťažovateľa už pred podaním žaloby v predmetnej veci nebol medzi ním a žalobkyňou sporný spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva, a to tak, že vyporiadavané nehnuteľnosti mali byť prikázané za náhradu do výlučného vlastníctva sťažovateľa, avšak sporným bola výška predmetnej náhrady za 7/32 podiel žalobkyne na predmetných nehnuteľnostiach.

Sťažovateľ uviedol, že „... pred začatím súdneho konania jej ponúkol vyplatiť sumu cca 34 562,50 Eur, čo žalobkyňa neakceptovala“, pričom v žalobe si uplatnila nárok na túto náhradu v sume 50 000 €, ktorú v dôsledku výsledkov znaleckého dokazovania v priebehu súdneho sporu ustálila na sumu 43 968,75 €. V priebehu súdneho konania podaním doručeným okresnému súdu 24. februára 2015 si sťažovateľ vzájomným návrhom uplatnil v rámci „... vyporiadania podielového spoluvlastníctva v širšom slova zmysle...“ voči žalobkyňi nárok na zaplatenie sumy 2 583,61 € z titulu náhrady nákladov, ktoré zo svojho vynaložil na zhodnotenie predmetu podielového spoluvlastníctva.

3. Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom sp. zn. 7 C 48/2012 z 25. januára 2016 tak, že zrušil podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam, ktoré prikázal do výlučného vlastníctva sťažovateľa za finančnú náhradu v sume 28 437,50 €, ktorú ho zaviazal vyplatiť žalobkyňi, súčasne v zmysle vzájomného návrhu sťažovateľa žalobkyňu zaviazal vyplatiť sťažovateľovi 2 583,61 € a napokon rozhodol, že „O trovách konania rozhodne súd do 30 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.“.

4. O odvolaní žalobkyne proti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým ju zaviazal na náhradu finančných nákladov sťažovateľovi v sume 2 583,61 € z titulu náhrady ním vynaložených nákladov na rekonštrukciu sporných nehnuteľností, rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 tak, že zmenil odvolaním napadnutý výrok rozsudku okresného súdu a vzájomný návrh sťažovateľa zamietol, pričom súčasne rozhodol o nároku na náhradu trov konania nielen pred odvolacím súdom, ale aj pred súdom

prvého stupňa, a to tak, že „Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštalácie a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.“.

5. Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľ namieta porušenie predovšetkým svojho základného práva na spravodlivý proces, ako aj práva vlastníť majetok, a to v príčinnej súvislosti s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania na tom základe, že tým, že krajský súd rozhodol o trovách aj prvostupňového konania, zamedzil sťažovateľovi prístup k dvojinštancnému konaniu v otázke prieskumu tohto výroku o trovách konania, proti ktorému nie je prípustné odvolanie a ani mimoriadny opravný prostriedok. Okrem toho sťažovateľ poukazuje na to, že krajský súd pri svojom rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania dôsledne nezohľadnil zásadu úspešnosti v spore, pretože neprihliadol na skutočnosť, že reálne v konaní pred prvostupňovým súdom žalobkyňa nemala plný úspech v spore, ba dokonca v medzi účastníkmi spornej otázky týkajúcej sa výšky náhrady za vyporiadanie podielového spoluvlastníctva bola žalobkyňa v nadpolovičnej miere neúspešná, pretože nielenže jej bola prisúdená náhrada v sume o viac ako 50 % nižšej, ako si uplatnila, ale dokonca táto jej priznaná suma bola nižšia, ako jej pred začatím sporu ponúkal sám sťažovateľ, pričom otázka spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva sporná medzi účastníkmi nebola, takže v tomto smere ju nemožno pripočítat' ako úspech žalobkyne. Sťažovateľ namieta porušenie ním svojich práv označeným rozsudkom krajského súdu aj z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napádaného výroku o priznanom nároku na náhradu trov konania, preto v tejto časti považuje tento rozsudok krajského súdu za arbitrárny a nepreskúmateľný.

6. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného tiež uviedol:

„I napriek tomu, že žalobkyňa bola v časti vzájomného návrhu sťažovateľa pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v širšom zmysle o zaplatenie sumy 2.583,61 Eur v odvolaní úspešná, rozsudok v podstatnej časti výroku týkajúceho sa zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva nebol napadnutý žiadnym opravným prostriedkom a prvostupňový súd o nároku na náhradu trov konania pôvodne nerozhodol. Aj keď v časti konania bola žalobkyňa v odvolacom konaní úspešná, vzhľadom na to, že súd

prvej inštancie nerozhodol o náhrade trov konania, nemohol odvolací súd v nadväznosti na to o nároku na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania rozhodnúť. Teda krajský súd podľa názoru sťažovateľa nemal právny základ konať podľa § 369 ods. 2 CSP a zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania, keďže také v čase rozhodovania krajského súdu neexistovalo. Podľa názoru sťažovateľa by základnému právu na súdnu ochranu a právu na spravodlivé súdne konanie, rešpektujúc rovnosť účastníkov v konaní, zodpovedal postup odvolacieho súdu ponechať rozhodnúť súd prvej inštancie o trovách prvoinštančného i odvolacieho konania tak, aby bola daná možnosť účastníkov konania realizovať ich procesné práva a využiť zákonom priznané právo uplatniť voči rozhodnutiu súdu, voči ktorému je to zo zákona prípustné, riadny opravný prostriedok. Z dostupných zverejnených súdnych rozhodnutí v iných obdobných veciach, resp. v iných veciach v obdobnom procesnom štádiu, súdy rozhodovali inak, kedy v obdobnej procesnej situácii ponechali rozhodnutie o náhrade trov konania na súde prvej inštancie (Rozsudok Krajského súdu Žilina zo dňa 08.02.2017, sp.zn. 7Co/371/2016, Rozsudok Krajského súdu Nitra zo dňa 09.02.2017, sp. zn. 7Co/1127/2015)...

Rozsudok krajského súdu o nároku na náhradu trov konania nemožno považovať za zákonný, keďže konštatovanie súdu o úspechu žalobkyne vo veci nenachádza oporu vo výroku súdu prvej inštancie v merite veci, ani v obsahu súdneho spisu. Ak by súd mal vychádzať v otázke rozhodovania o trovách konania z výsledku v merite veci, ktorým bolo rozhodnutie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, kde po oboznámení sa s obsahom celého spisu, všetkých úkonov účastníkov konania a vykonaného dokazovania nie je možné dospieť k záveru, že žalobkyňa bola v konaní úspešná v plnom rozsahu.“

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]..., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy SR, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Rozsudkom Krajského súdu

v Žiline, sp. zn. 6 Co/265/2016 zo dňa 22.02.2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 6 Co/265/2016 zo dňa 22.02.2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby v sume vo výške 374,81,- Eur... v súlade s ust. § 11 ods. 3, § 13a a nasl. Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. na účet jeho právneho zástupcu do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu. “

8. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci za krajský súd písomne vyjadrila jeho predsedníčka, ako aj zákonná sudkyňa listom sp. zn. Spr 374/2017 zo 16. októbra 2017 a k vhodnosti ústneho prejednanía veci sa právna zástupkyňa sťažovateľa vyjadrila listom z 10. októbra 2017.

8.1 Predsedníčka krajského súdu vo svojom vyjadrení uviedla:

„Pripájam vyjadrenie predsedníčky senátu/sudkyne spravodajkyne... Uvedené je možné považovať aj za vyjadrenie Krajského súdu v Žiline.

... Z pozície predsedu krajského súdu mi totiž neprináleží posudzovať vecnú správnosť jednotlivých rozhodnutí tunajšieho súdu, vrátane posúdenia náležitostí ich odôvodnenia.

... súhlasíme s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania predmetnej veci. “

8.2 Zákonná sudkyňa krajského súdu vo svojom vyjadrení okrem iného tiež uviedla:

„Prioritne poukazujem na obsah rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/265/2016 zo dňa 22. februára 2017...

Pokiaľ sťažovateľ namieta, že odvolací súd porušil zásadu dvojinštančnosti súdneho konania, k tomuto odvolací súd uvádza, že uvedená zásada nie je ústavným princípom. Zásada dvojinštančnosti konania nie je absolútna a umožňuje výnimky obsiahnuté v Civilnom sporovom poriadku, ale i v osobitných zákonoch, napr. špecifických druhov

občianskych súdnych konaní. Všeobecné súdy postupom, ktorý rešpektujú platný Civilný sporový poriadok, nemôžu porušiť základné právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 205/2009 zo dňa 29.06.2010).

Naviac sťažovateľ vo svojej sťažnosti použil judikatúru týkajúcu sa zásady dvojinštančnosti súdneho konania, viažucu sa na aktuálne už neúčinný procesný kódex (Občiansky súdny poriadok), podľa ktorého odvolací súd v prejednávanej veci nepostupoval.

V súdnej veci okresný súd v súlade s ust. § 151 ods. 3 O.s.p. účinného ku dňu vydania napadnutého rozsudku, si rozhodnutie o trovách konania ponechal na samostatné rozhodnutie do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Aktuálna právna úprava (Civilný sporový poriadok) však takúto možnosť pripúšťa len v ust. § 218 ods. 1 veta druhá CSP, a to v prípadoch, ak súd rozhoduje čiastočným rozsudkom alebo medzitimným rozsudkom (§ 262 ods. 3 CSP).

Civilný sporový poriadok v ust. § 262 ods. 1 CSP jednoznačne upravuje povinnosť súdu rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Z tohto dôvodu Civilný sporový poriadok neobsahuje ustanovenie, ktoré by bolo ekvivalentom ust. § 224 ods. 4 O.s.p. účinného do 30.06.2016.

S ohľadom na fakt, že v danej veci odvolací súd vydal konečné rozhodnutie vo veci samej, keď napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil, bol povinný pri aplikácii ust. § 262 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 a 2 CSP rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. Odvolací súd teda postupoval v súlade s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR...

Z ustálenej judikatúry (R 54/1973) pritom vyplýva, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania, ak súd vyhovel návrhu a zrušil podielové spoluvlastníctvo spôsobom, ktorý bol navrhovaný, najmä ak sa žalovaný bránil alebo navrhoval, a to bezúspešne, iný spôsob vyporiadania, niet v zásade prekážok, aby súd použil ust. § 142 ods. 1 O.s.p. (teraz § 255 ods. 1 CSP), a aby navrhovateľovi priznal plnú náhradu trov konania. Iný je prípad, ak súd rozhodol o vyporiadaní inak, než bolo navrhnuté...

... Z odôvodnenia rozhodnutí súdov prvej i druhej inštancie, (ktoré tvoria jeden celok), jednoznačne vyplýva, že k mimosúdnej dohode ohľadne predmetu sporu v tejto časti medzi stranami sporu nedošlo, keďže spornou medzi nimi ostala primeraná náhrada, ktorú

má žalobca vyplatiť za jej spoluvlastnícky podiel 7/32 zo všeobecnej hodnoty sporných nehnuteľností... Žalovaný navrhol žalobkyňi vyplatiť ako náhradu za jej spoluvlastnícky podiel čiastku vo výške 34.562,50 Eur. Znaleckým dokazovaním v predmetnej veci bola napokon ustálená všeobecná cena za náhradu za spoluvlastnícky podiel žalobkyne, ktorú je žalovaný povinný jej zaplatiť na sumu 28.437,50 Eur. Nemožno preto hovoriť, že by mala žalobkyňa vo veci úspech len čiastočný. Aj keby tomu tak bolo, aktuálna právna úprava (CSP) už neobsahuje ustanovenie, ktoré by korešpondovalo s ust. § 142 ods. 3 O.s.p. S poukazom na skutočnosti uvedené vyššie, potom odvolací súd ustálil, že žalobkyňa mala v predmetnej časti plný úspech.

Vo vzťahu k tretej vete výroku, odvolací súd o druhom nároku uplatnenom vzájomnou žalobou žalovaného. Krajský súd zmenil napadnutý rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 7 C/48/2012-460 zo dňa 25.01.2016 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žilina č.k. 7 C/48/2012-481 zo dňa 04.03.2016 v časti, v ktorej prvoinštančný súd uložil žalobkyňi povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 2.583,61 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, tak, že vzájomnú žalobu žalovaného zamietol. Z uvedeného je nesporné, že i v predmetnej časti mala žalobkyňa plný úspech. Takémuto výsledku sporu potom zodpovedá i výrok odvolacieho súdu o tom, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania v rozsahu 100%, tak ako to bolo konštatované v bode 46. rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/265/2016 zo dňa 22. februára 2017. Výrok o trovách celého konania teda zodpovedá zákonným ustanoveniam uvedeným v napadnutom rozhodnutí.

Odvolací súd nepopiera, že pri aplikácii nových procesných kódexov mohlo dôjsť k rôznemu spôsobu rozhodovania odvolacích súdov v rovnakých procesných situáciách; ich prax doposiaľ nie je jednotná a stále sa vyvíja.“

8.3. Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom vyjadrení k vhodnosti ústneho pojednávania uviedla:

„... podľa názoru právneho zástupcu sťažovateľa by ústne pojednávanie neprinieslo v konaní o sťažnosti sťažovateľa ďalšie objasnenie veci, právny zástupca sťažovateľa má za to, že o sťažnosti sťažovateľa je možné rozhodnúť na základe predložených listín,

ktoré sú súčasťou súdneho spisu, a preto sťažovateľ súhlasí, aby Ústavný súd SR v súlade s ust. § 30 ods. 2 citovaného zákona od ústneho pojednávania upustil.“

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základných práv a práv zaručených v ústave a dohovore.

II.

10. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Inými slovami, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07).

12. Krajský súd sťažnosťou napadnutým výrokom rozhodol o nároku na náhradu trov konania takto:

„Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.“

13. Krajský súd tento svoj výrok takto odôvodnil:

„O nároku na náhradu trov konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1, 2 CSP tak, že priznal žalobkyni úspešnej procesnej strane nárok na náhradu trov konania (prvej i druhej inštancie) v rozsahu 100 %, proti žalovanému. Vychádzal pritom z úspechu žalobkyne v konaní o obidvoch nárokoch. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).“

14. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

15. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

16. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

17. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

18. Podľa § 396 ods. 2 CSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie

19. Rozhodovanie o trovách konania v civilných sporoch má dve roviny, a to (i) rovinu rozhodovania o „nároku“ na náhradu trov konania vo veci úspešného alebo

pomerene (čiastočne) úspešného účastníka/ účastníkov konania a (ii) rovinu rozhodovania o konkrétnej „výške“ priznaného nároku na náhradu účelne vynaložených trov konania pre účely uplatnenia alebo bránenia svojho práva.

20. Pokiaľ ide o prvú rovinu, a to o rozhodovanie o „nároku“ na náhradu trov konania, tak v tomto prípade všeobecný súd v súlade s § 255 CSP musí u jednotlivých účastníkov konania zohľadňovať pomer ich úspechu na prejednávanej veci, t. j. na predmete konania, ktorý pomer úspechu vyjadruje všeobecný súd percentuálne. Inými slovami, keď všeobecný súd prizná niektorému z účastníkov konania napríklad 100 % nároku na náhradu trov konania, znamená to iba to, že tento účastník konania mal absolútny (suverénny) úspech v spore, neznamená to však, že pri rozhodovaní v druhej rovine, a to pri rozhodovaní o konkrétnej „výške“, resp. sume priznaného nároku na náhradu trov konania, mu budú bez ďalšieho priznané všetky ním uplatnené, resp. vyčíslené trovy konania v sume 100 %. Pokiaľ totiž ide o rozhodovanie o konkrétnej výške priznaného nároku na náhradu trov konania, tak aj v prípade v spore suverénne (100 %) úspešného účastníka konania mu automaticky nemusí byť priznaná celá výška ním uplatneného nároku na náhradu trov konania v sume 100 % tejto ním uplatnenej náhrady, pretože aj v tomto prípade je všeobecný súd oprávnený priznať tomuto účastníkovi iba účelne vynaložené trovy konania na uplatnenie alebo bránenie práva. Z uvedeného teda vyplýva, že percentuálne vyjadrenie pomeru úspechu účastníka konania na predmete sporu pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nemožno automaticky stotožňovať s percentuálnym vyjadrením konkrétnej výšky priznaného nároku.

21. Keďže krajský súd v danom prípade rozsudkom sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 v napádanom výroku rozhodol o „nároku“ na náhradu trov prvostupňového konania, ako aj odvolacieho konania ako súd odvolací, takže tento výrok už nie je napadnuteľný odvolaním, t. j. nemôže byť už preskúmateľný v odvolacom konaní, a keďže tento výrok nemôže byť revidovaný (preskúmaný) už ani v konaní o konkrétnej „výške“ takto priznaného nároku na náhradu trov konania, o ktorej bude rozhodovať vyšší súdny úradník prvostupňového súdu a rozhodnutie ktorého je preskúmateľné v sťažnostnom konaní, ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti považoval za nevyhnutné

preskúmať tento výrok rozhodnutia krajského súdu o nároku na náhradu trov a jeho odôvodnenie, a to nielen z dôvodu nemožnosti jeho ďalšieho prieskumu, ale aj z dôvodu jeho ďalšej záväznosti pre rozhodovanie prvoinštančného súdu o konkrétnej „výške“ priznaného nároku na náhradu trov konania. Keďže o nároku na náhradu trov konania v danom prípade rozhodol krajský súd ako súd odvolací, tento výrok je už síce nepreskúmateľný v konaní o odvolaní, a teda konanie v tejto veci sa síce de facto stalo jednoinštančným, avšak vzhľadom na to, že krajský súd tak postupoval v súlade so zákonným imperatívom vyjadreným v citovanom § 396 ods. 2 CSP, táto skutočnosť sama osebe nemôže mať za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy táto skutočnosť nie je spôsobilá vyvolať ani konanie o súlade tohto ustanovenia s ústavou.

22. Z napádaného rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, že pri rozhodovaní o nároku účastníkov konania na náhradu trov konania krajský súd posudzoval mieru ich úspešnosti v spore vo vzťahu k predmetu konania na odvolacom súde a tiež na súde prvej inštancie. V tejto súvislosti je potrebné podotknúť, že medzi účastníkmi nie je sporné to, že pokiaľ ide i mieru úspešnosti v odvolacom konaní, tak v tomto smere mala žalobkyňa v konaní o svojom odvolaní plný, teda 100 % úspech, tak ako to ustálil aj krajský súd. Pokiaľ však ide o mieru úspešnosti účastníkov konania vo vzťahu k predmetu konania pred okresným súdom, ktorým bolo vypořádanie podielového spoluvlastníctva za náhradu, tak v tomto smere je nutné poukázať, že krajský súd nevyčerpal, resp. nezohľadnil celý predmet sporu a jeho okolnosti. V danom prípade nebol medzi účastníkmi konania sporný spôsob vypořádania podielového spoluvlastníctva prikázaním jeho predmetu do výhradného vlastníctva jednému z nich za náhradu (pozri bod 2 rozsudku krajského súdu, pozn.), avšak spornou bolo ustálenie sumy tejto náhrady, pričom v tomto smere z odôvodnenia rozsudku krajského súdu (citovaný bod 46, pozn.) nie je zrejmé, akými úvahami sa krajský súd riadil pri vyhodnocovaní ním proklamovanej 100 % miery úspešnosti žalobkyne, ktorej napokon pri určení sumy náhrady bolo prisúdené menej, ako žiadala. Inými slovami, z odôvodnenia rozsudku krajského súdu nie je zrejmé, prečo nebolo možné prisúdiť určitú mieru úspešnosti v spore o výšku tejto náhrady, ktorá jediná bola spornou, aj sťažovateľovi (žalovanému).

Respektíve, z rozsudku krajského súdu nie je zrejmé, z akého dôvodu krajský súd považoval či už prípadný úspech sťažovateľa pri bránení si práva alebo neúspech žalobkyne pri vymáhaní celého ňou uplatneného nároku iba za zanedbateľný či nepatrný nemajúci vplyv na rozhodnutie o konečnej miere úspešnosti toho-ktorého z účastníkov konania v spore. V tomto smere nepostačuje ani obranná reakcia krajského súdu v jeho vyjadrení, keďže pre účastníkov konania nie je čitateľná, a teda známa z napádaného rozsudku, ktorého odôvodnenie je tak v sťažnosťou napádanom rozsahu nedostatočné a neúplné.

23. Uvedené závery boli podkladom pre rozhodnutie ústavného súdu, podľa ktorého v príčinnej súvislosti s výrokom o trovách konania rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 došlo k porušeniu sťažovateľom označených práv, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

III.

24. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd v nadväznosti na zistenie porušenia jeho základných práv vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 rozhodol o zrušení výroku o trovách konania v rozsudku krajského súdu sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 a v tomto rozsahu vracia vec krajskému súdu na ďalšie konanie a opätovné rozhodnutie.

25. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátkou, ktorá si uplatnila nárok na ich úhradu v sume 374,81 € vrátane 20 % DPH (právna zástupkyňa predložila osvedčenie platcu DPH).

26. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2017 je 147,33 € a hodnota režijného paušálu je 8,84 €.

27. S poukazom na výsledok konania ústavný súd priznal sťažovateľovi nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2017 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sťažovateľom uplatnenej sume 374,81 € vrátane 20 % DPH, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

28. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

29. Podľa § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde právoplatnosťou rozhodnutia vo veci dočasné opatrenie zanikne.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2017